

سابقه‌دار دستور داده شده که عکس تمام زندانیان به فیشهای محرمانه مربوط بآنان الصاق شود.

از آن روز تاکنون تمام فیشهای آرشیو محرمانه‌پلیس عکس دار هستند و از این طریق کمک زیادی در راه باز شناختن مجرمین سابقه‌دار به بازرسان پلیس انجام شده است.

از : دکتر کریم کیبائی

« اظهار نظر در باره بعضی از مواد طرح لایحه چك نی محل و سفته »

الف . نکات مربوط بچك :

ماده ۱ :

برای صدور اجرائیه تسلیم عین چك ضروری قلمداد شده است این نقص در قانون فعلی نیز وجود دارد و حفظ اصل چك برای اجرای ثبت و متصلبان امر و همچنین از لحاظ اشخاص ذینفع و صاحبان چك خالی از خطر و اشكال نبوده تسلیم فشوکی یا رونوشت گواهی شده متن ظهر چك و برگ برگشتی آن برای صدور اجرائیه کافی است .

بعلاوه میتوان قید نمود هنگام اخذ وجه چك و یا هر موقع که اجراء و مراجع مربوط اصل چك را جهت ملاحظه بخواهند باید ارائه شود کما اینکه در مورد پرونده‌های حقوقی و کیفری دادگستری بهمین نحو عمل میشود و تسلیم اصل چك و مستند، ضمن شکایت و دادخواست ضرورت ندارد .

محدود کردن اعتبار چك بسمه ماه از تاریخ تسلیم دسته چك ، از لحاظ صاحبان حساب و بانكها و همچنین گیرندگان چك خالی از ایراد نبوده و اغلب جریان حساب اشخاص آنقدر نیست که تمام برگهای دسته چك را در این مدت مصرف نمایند مضافاً باینکه با وقوع هرگونه اشتباه در ذکر تاریخ چك عمداً یا سهواً و یا عدم توجه گیرندگان باین امر موجب اسقاط حق تعقیب کیفری صادر کننده شده و سبيله سوءاستفاده دیگری از این طریق فراهم خواهد شد و فایده قابل ملاحظه ای نیز بر آن مترتب نخواهد بود که محدودیت سه ماه را اقتضاء نماید .

تبصره ذیل ماده ۳ :

مبنی بر مطالبه تضمین مبلغی از صاحب حساب برای هر دسته چك مستلزم پرداخت سپرده نقدی و یا لاقط سپردن وثیقه دیگر بوده و مباین با رواج چك و اصل تسهیل در امر تجارت و امور بانکی است و این ترتیب فقط در مورد چكهای در گردش معمول است که بانكها با اخذ وجه چك معادل آن چك در گردش عبارت دیگر چكي كه متعهد و مسئول پرداخت آن خود بانك است صادر میکنند و قابل تعمیم در باره چكهای عادی متداول بین مردم نمیشد .

ماده ۳ :

تعیین ۱۵ روز مذکور در این ماده که نظیر ۱۰ روز مهلت مقرر در قوانین قبلی و

قانون سال ۱۳۳۷ و احراز سوءنیت صادر کننده پس از این مدت بود لزومی نداشته و بجای آن جهت اثبات حسن نیت صادر کننده در قانون ۱۳۳۴ ده روز پیش بینی گردید که در عین حال این موضوع مانع اقدامات قانونی و تأمین نمیشد زیرا صادر کننده بهتر از هر کس واقف به نداشتن محل و برگشت چك بوده و بعهده خود اوست که با صدور هر چك محل پرداخت آن را تأمین نماید قائل شدن مدت ، فرصت برای اشخاص بد حساب و صادر کنندگان چك بی محل است که در این مدت ممکن است با فعل و انفعال در اموال و یا تغییر محل اقامت موجبات اشکال و تضییع حق دارندگان چك را فراهم سازند بدین ترتیب ماده ۶ ضرورت نداشته و بجای قسمت اخیر آن تیر میتوان در همان ماده ۴ بعد از عبارت پرداخت میگردد بلامحل تلقی شدن چك را اضافه نمود .

ماده ۷ :

۶ ماه تا دو سال مجازات مقرر در این ماده که بر اساس قانون سابق و فعلی است بخصوص قائل شدن جزای نقدی برای چكهای تا ده هزار ریال جنبه ارعابی کافی که تا حد زیادی مانع صدور چك بی محل میشود نداشته بعلاوه برای فرار از کیفر از این ماده سوءاستفاده شده و بجای تسلیم يك چك صدور چكهای متعدد رایج شده موجب طرح شکایت علیه و اتلاف وقت مراجع مربوط خواهد شد، اصولاً برقراری این روش معارض استحکام چك خواهد بود . اگر در قانون قبلی کشور فرانسه و یا مقررات اصلاحی سالهای ۱۹۷۲ تا ۱۹۷۴ برای چك تا هزار فرانك جزای نقدی پیش بینی شده در عوض مجازات صادر کنندگان چك بی محل در آن کشور بر اساس مجازات کلاهبرداری حداقل یکسال تا ۵ سال است باضافه تعیین جزای نقدی برای چك تا هزار فرانك مشروط بعدم تکرار این قسم چك گردیده در کشور ما نیز از جنبه حقوقی و اقتصادی و مالی ایجاب مینماید اکنون که در قبال دین اقدام به توقیف بدهکار نمیشود اعتبار چك بیش از گذشته تقویت گردد و مجازات شدیدتری برای صادر کنندگان چك بی محل در نظر گرفته شود

افزایش میزان مجازات چك‌بی‌محل حسن اثر داشته و موجب کاهش سوءاستفاده از آن خواهد شد. یکی از علل عمده کثرت چك‌های بی‌محل و نابسامانیهای آن عدم کفایت مجازات قانونی است اکنون که غالباً در معاملات بزرگ مبالغ چك از رقم میلیون تجاوز مینماید ۶ ماه یا حداکثر دو سال مجازات که آنهم نوعاً با ارفاق محاکم تقلیل مینماید نمیتواند مانع صدور چك‌های بی‌محل و سوءاستفاده از آن بشود خود من سالها بمناسبت اشتغال باین قبیل امور حقوقی، مکرر با اشخاصی مواجه بوده‌ام که هنگام مطالبه وجه چك بجای پرداخت در مقام تعرض بر آمده و گفته‌اند بفرض تعقیب، سه ماه یا شش ماه میروند بزندان و با این طرز فکر ترجیح میدهند با چند ماه ماندن در زندان چند میلیون از این طریق حیف و میل نمایند که تشدید مجازات در جلوگیری از صدور چك‌بی‌محل نقش موثر خواهد داشت.

در مورد چك‌های تا ده هزار ریال هرگاه با وجود توضیحات فوق نظریه تعیین جزای نقدی باشد لااقل شرط عدم تکرار به نحوی که فی‌المثل گواهی بانك دایر به برگشت چك یا چك‌های دیگر صادر کنندگان ماخذ برای تشخیص تکرار باشد اضافه گردد.

تبصره ماده ۷:

بجبهات مذکور قید احراز تصبیع و تفریط لزومی نداشته و این تبصره زاید خواهد بود،

ماده ۸:

با مطالبی که درباره ماده ۷ بیان شد در صورت قبول افزایش مجازات صادر کنندگان چك‌بی‌محل کلاهبرداری محسوب داشتن چك‌های بی‌محل عهده حسابهای مسدود منوط با افزایش مجازات کلاهبرداری در این مورد خواهد بود.

ماده ۹:

ذکر اولین ارائه دهنده چك که اغلب ممکن است شاگرد یا عضو تجارتخانه و یکی

از عمال صادر کننده و بطور کلی شخص دیگری غیر از ذینفع واقعی چك باشد موجب اشکال و بروز اختلافات دیگری است اعم از اینکه چك قبل از ارائه به بانك و یا بعد از آن مورد مبادله و انتقال قرار گیرد، دارنده یعنی ذینفع آن ولو آخرین انتقال گیرنده باشد باید بتواند از تمام حقوق متعلقه و حق تعقیب کیفری صادر کننده استفاده نماید.

ماده ۱۰:

مفتوح و قابل تعقیب قلمداد نمودن پرونده برای سایر خسارات با وجود صدور قرار موقوفی تعقیب موجب اتلاف وقت محاکم و اشخاص ذینفع است بعد از عبارات تأخیر تادیه میتوان سایر خسارات قانونی را نیز اضافه نمود که موضوع از جنبه کیفری و حقوقی بطور قطع خاتمه یابد. با این توضیح قسمت اخیر ماده مبنی بر مفتوح باقی ماندن پرونده پس از صدور قرار موقوفی تعقیب حذف خواهد شد.

ماده ۱۱:

سلب حق تعقیب کیفری چك‌های مشروط تأثیر نامطلوب داشته علاوه بر لطمه وارد نمودن باعتبار چك وسیله سوءاستفاده دیگری شده صادر کنندگان بسهولت میتوانند با اضافه نمودن عبارت و شرطی، مخصوصاً در قبایل اشخاص بسی اطلاع موجب سلب تعقیب کیفری و تزلزل اعتبار چك بشوند در این مورد همانطوریکه اکنون نیز هیچ شرطی مانع پرداخت شناخته نشده میتوان قید نمود؛ ذکر هیچ عبارت و یا شرطی مانع پرداخت وجه چك و تعقیب صادر کننده نخواهد بود که تکلیف مراجع رسیدگی و صادر کنندگان و اشخاص ذینفع روشن باشد این قاطعیت و صراحت قانونی از لحاظ رویه قضائی و همچنین از جنبه اقتصادی و تسهیل در گردش معاملات اثر نیکو خواهد داشت و در

ماده ۱۷ :

با توجه به توضیحاتی که در ماده ۶ راجع به تامین وجه چك داده شد ، عبارت پس از انقضای مهلت مقرر در ماده مزبور ضرورت نداشته و حذف میشود .

مطالب اساسی دیگری که در طرح لایحه چك ذکر نشده و ممکن است هنگام تحریر ساقط شده باشد عبارت است از :

الف . چكهای صادر از طرف شرکتهای و سایر مؤسسات و شخصیتهای حقوقی و چكهایی که بوکالت از طرف صاحبان حساب صادر میشود .

۲ - مسائل دیگری مانند مسدود نمودن حساب تکرار کنندگان صدور چك بی محل و مسئولیت ظهرونیسان و قابل تعقیب بودن آنها طبق مقررات مربوط .

موقعیت خاص چك ، در انواع معاملات و پرداختها و اهمیت و اعتبار آن در مورد شخصیتهای حقوقی و شرکتهای و مؤسسات مالی و اعتباری که اغلب معاملات عمده و پرداختهای قابل ملاحظه دارند، بهتر ظاهر میشود . به همین جهت بیم سوءاستفاده خطر چكهای بعضی از این مؤسسات زیاد است و وضع مقررات حاکم بر آن نیز نیازمند به مذاقه بیشتری است . تا قبل از وضع قانون ۱۳۳۷ راجع به چكهای بی محل شرکتهای و شخصیتهای حقوقی مدیران و امضاء کنندگان این چكها مسئولیت شخصیت نداشته و در مطالبه وجه چك خود را غیر مشمول و نماینده شرکت معرفی مینمودند در باره خود اشخاص حقوقی نیز مجازات بدنی و حبس قابل اعمال نبوده و مسئولیت کیفری چكها لوثر میگردد و طریق فوق وسیله سهلی برای سوء استفاده و فرار از مجازات بود . در مورد چكهای صادر ربو کالتهم، نظیر شرکتهای و سایر اشخاص حقوقی و کبل خود را نماینده و فاقد مسئولیت دانسته و موکل نیز متعذر بود و کالت صدور چك بی محل نداده و مسئولیتی ندارد مراجع رسیدگی بانبودن مقررات صریح در اتخاذ تصمیم و

عین تامین اعتبار قانونی چك از تعداد جرائم آن کاسته و صادر کنندگان نیز با صراحت قانون، دقت و احتیاط بیشتری در مورد چكهای خود معمول خواهند داشت که منتهی به برگشت و عدم پرداخت نشود .

مواد ۱۲ و ۱۳ : مسئله اخذ چك به عنف و ارتکاب جرم دیگر که بصورت کلی در این مواد اضافه شده طریق تازه ای است برای وقفه در پرداخت وجه چك و افزایش چك بی محل و تا رسیدگی بصحت و سقم ادعای عنف و غیره و اتخاذ تصمیم قطعی در باره آن مدتها دینفع چك ، بلا تکلیف خواهد ماند معذالک اگر بانکها، وقوع این گونه وقایع استثنائی و نادر معتقد به پیش بینی آن بطور کلی در قانون خاص چك باشند لا اقل غیر از غرامت ، ضمانت اجراء و تامین کافی برای دینفع چك نیز در نظر گرفته شود که تا حدی مانع عنوان نمودن ادعای بی اساس شده و در صورت عدم اثبات ادعا، وجه چك و خسارات صاحب چك قابل وصول باشد .

ماده ۱۴ :

پس از ارائه چك بیانك ظرف ۶ ماه و برگشت آن در بسیاری از موارد دارندگان بخصوص مؤسسات و بانکها با رعایت ارفاق و مماشاة، سعی میکنند بدون توسل بشکایت، وجه چك را بتدریج وصول نمایند و از طرفی نمیتوانند مستند طلب و حق تعقیب بدهکار را از دست بدهند و تا مین این نظر و وصول طلب محتاج به داشتن وقت کافی و دادن فرصت مناسب بصادر کننده است و اقتضا مینماید در ماده، اضافه شود در صورت ارائه چك ظرف شش ماه و برگشت آن دینفع تا سه سال مدت مرور زمان قانونی جنحه ، حق تعقیب کیفری صادر کننده را نیز خواهد داشت با این پیش بینی دارندة مجبور به تعقیب در مدت محدود و کوتاه و اشغال اوقات مراجع رسیدگی قبل از انقضای سه سال نبوده و غالباً با استفاده از این مدت وجه چك بمسالمت وصول و

میتوان در نظر گرفت. مطلب دیگری که در طرح ملحوظ نشده مسئله برات است با اینکه سفته در اکثر موارد با برات مشابه و تقریباً هر دو آنها از لحاظ قانونی تابع مقررات واحد میباشد معذالک مقررات لازم الاجرای مزبور فقط بسفته اختصاص داده شده است در حالیکه براتگیر با قبول برات همچنین براتکش و ظهرنویسان براتمانند معهود و پشت نویسان سفته مسئولیت تضامنی داشته قاعدتاً برات نیز باید مشمول مقررات مزبور قرار گیرد.

از : دکتر رضا مظلومان

تجزیه و تحلیل بزه و کیفر

از نظر ویکتور هوگو

ویکتور هوگو یکی از بزرگترین و مردم دوست ترین متفکران قرن هجده میباشد که افکار مترقیانه و اندیشههای انسانی و عالی خود را در آثار فراوانی که با قدرت هرچه تمامتر نگاشته بود ، به همه عرضه نمود.

هوگو از قیام کنندگان علیه کیفرها و خشونتها میباشد . کتاب بیسویان او که یکی از شاهکارهای بزرگ جهان است، سرشار از مسائل مربوط به ظلم اجتماع، بی توجهی مردم ، بی انصافی طبیعت و خشونت انسانهاست . او در این کتاب از جرم: انحراف، بدبختی، عدالت، بیعدالتی، فساد و تباهی بطور مفصل بحث میکند و قاضی ، قانون ، ناننگزار و اجتماع را مورد انتقادات شدید و حملات بی امان و منطقی خود قرار میدهد و رواشهای سنتی و افکار عقب مانده و اندیشههای پر خشونت را درهم میکوبد .